

Δελτίο Τύπου | Αθήνα, 22 Φεβρουαρίου 2021

Παρουσίαση Μελέτης

«Αξιολόγηση επιδράσεων των μεταρρυθμίσεων στην αγορά εργασίας στην Ελλάδα κατά την περίοδο 2010-2018»

Την επίδραση των μεταρρυθμίσεων που πραγματοποιήθηκαν στην αγορά εργασίας κατά την περίοδο 2010 – 2018 καταγράφει μελέτη του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE), η οποία παρουσιάστηκε σήμερα σε διαδικτυακή εκδήλωση.

Η μελέτη με τίτλο **«Αξιολόγηση επιδράσεων των μεταρρυθμίσεων στην αγορά εργασίας στην Ελλάδα κατά την περίοδο 2010-2018»** εκπονήθηκε με την υποστήριξη του Ελληνικού Παρατηρητηρίου του London School of Economics and Political Science (LSE) και βασίζεται σε δύο άξονες.

Ο πρώτος επικεντρώνεται στο επίπεδο των νοικοκυριών και αναλύει την επίδραση των μεταρρυθμίσεων στα κίνητρα των ατόμων να εισέλθουν στην επίσημη αγορά εργασίας.

Ο δεύτερος εκτιμά, για πρώτη φορά, εναλλακτικά σενάρια της πορείας που θα είχαν επιλεγμένοι μακροοικονομικοί και κοινωνικοί δείκτες, όπως η απασχόληση και η ανεργία, ελλείψει των μεταρρυθμίσεων στην αγορά εργασίας.

Βασικό συμπέρασμα της μελέτης είναι ότι οι μεταρρυθμίσεις πέτυχαν σε σημαντικό βαθμό την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της αγοράς εργασίας, μέσω της μείωσης του κόστους αλλά και της μεγαλύτερης ευελιξίας, χωρίς όμως να επιλύσουν ορισμένα βασικά δομικά προβλήματα και χρόνιες αδυναμίες της αγοράς εργασίας.

Τα κύρια ευρήματα της αξιολόγησης συνοψίζονται σε τρεις κατευθύνσεις, βάσει των οποίων οι παρεμβάσεις φαίνεται ότι:

- **εκπλήρωσαν σε μεγάλο βαθμό** τον στόχο της ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας κόστους.
- αύξησαν την ευελιξία στους κανονισμούς εργασίας, μέσω της οποίας **υποστήριξαν μερικώς** τον στόχο της προσαρμογής της αγοράς εργασίας μέσω των τιμών (μείωσης μισθών) και λιγότερο μέσω όγκων (απολύσεων).
- **άφησαν, ως επί το πλείστον, ανεπίλυτες** άλλες μακροχρόνιες αδυναμίες, όπως το χαμηλό ποσοστό συμμετοχής στην αγορά εργασίας, την υψηλή φορολογική επιβάρυνση της εργασίας, την χαμηλή παραγωγικότητα, την υψηλή ανεργία, την χαμηλή χρήση ευέλικτων μορφών απασχόλησης και το υψηλό ποσοστό αυτοαπασχολούμενων.

Αναλυτικότερα, φαίνεται ότι τα αντικίνητρα για συμμετοχή στην επίσημη αγορά εργασίας αυξήθηκαν κατά τη διάρκεια των προγραμμάτων οικονομικής προσαρμογής. Η επιδείνωση των κινήτρων για εργασία ήταν εντονότερη μεταξύ των ανδρών και των νέων. Παράλληλα, αναδεικνύεται η θετική επίδραση της μείωσης των ασφαλιστικών εισφορών των εργαζομένων το 2014 στα κίνητρα για συμμετοχή στην αγορά εργασίας, ειδικά μεταξύ των γυναικών και των νέων, που αποτελούν πληθυσμιακές ομάδες με παραδοσιακά χαμηλά ποσοστά συμμετοχής.

Σύμφωνα με τη μελέτη τα συστηματικά χαμηλά ποσοστά συμμετοχής στην αγορά εργασίας καθ' όλη την περίοδο των προγραμμάτων, οφείλονται αφενός στο γεγονός ότι η μείωση των εισφορών το 2014 ήταν περιορισμένης κλίμακας και αφετέρου στο ότι η θετική της επίδραση αντισταθμίστηκε από μέτρα δημοσιονομικής προσαρμογής τα οποία έπληξαν σημαντικά τη φορολογία της εργασίας.

Από μακροοικονομικής σκοπιάς, τα εμπειρικά ευρήματα της μελέτης δείχνουν ότι οι παρεμβάσεις στην ελληνική αγορά εργασίας γύρω από το 2012 είχαν σημαντική συμβολή στη μείωση του μοναδιαίου κόστους εργασίας, στην αύξηση της χρήσης ευέλικτων μορφών απασχόλησης, στην επιβράδυνση της δυναμικής του ποσοστού ανεργίας και στην ελαφρά ταχύτερη ανάκαμψη της απασχόλησης.

Είναι ενδεικτικό ότι το ετήσιο ποσοστό ανεργίας και το μοναδιαίο κόστος εργασίας στην Ελλάδα κατά την περίοδο 2013-2018 εκτιμάται ότι θα ήταν κατά μέσο όρο περίπου 4 π.μ. και 10 π.μ. υψηλότερα αντίστοιχα σε ένα σενάριο χωρίς τις μεταρρυθμίσεις της αγοράς εργασίας του 2012 (Διάγραμμα).

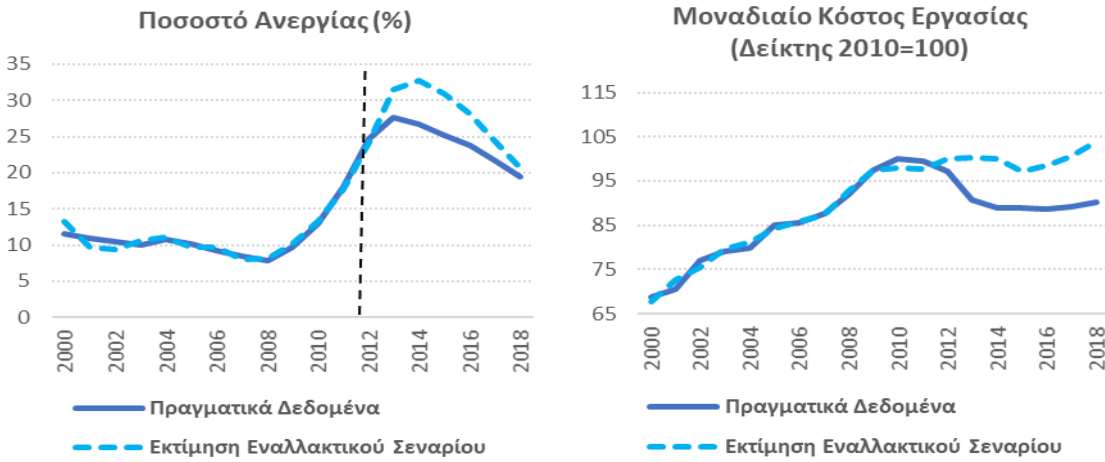
Αντιθέτως, φαίνεται ότι οι παρεμβάσεις του 2012 δεν βελτίωσαν τα ποσοστά συμμετοχής στην επίσημη αγορά εργασίας, ενώ αύξησαν τις μέσες ώρες εργασίας και την ανισότητα.

Τέλος, η μελέτη καταλήγει σε μια σειρά προτάσεων - προτεραιοτήτων πολιτικής, σε τρεις τουλάχιστον κατευθύνσεις.

- **Η περαιτέρω μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης της εργασίας** μπορεί να ενισχύσει τη συμμετοχή στην αγορά εργασίας, να περιορίσει την απόκλιση μεταξύ της Ελλάδας και των υπόλοιπων χωρών της ΕΕ, και έτσι να ενισχύσει τις μεσοπρόθεσμες προοπτικές ανάπτυξης.
- **Ξεχωρίζει περαιτέρω τομείς με διαρθρωτικές αδυναμίες** της αγοράς εργασίας που πρέπει να αντιμετωπιστούν, όπως η αναντιστοιχία δεξιοτήτων, η ανεπαρκής επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, η χαμηλή αποτελεσματικότητα των ενεργών πολιτικών για την αγορά εργασίας, και τα συστηματικά υψηλά ποσοστά αδήλωτης εργασίας.
- Τονίζει την σημασία για συνεχή παρακολούθηση των τάσεων της ελληνικής αγοράς εργασίας, ώστε οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής να εφαρμόζουν μέτρα προς την κατεύθυνση της περαιτέρω **αύξησης της παραγωγικότητας της εργασίας, αλλά και μείωσης της ανεργίας και της ανισότητας.**

Στη συζήτηση που ακολούθησε της παρουσίασης, συμμετείχαν ο Γιώργος Αργεΐτης, Καθηγητής Οικονομικών ΕΚΠΑ και Επιστημονικός Διευθυντής του Ινστιτούτου Εργασίας ΓΣΕΕ, ο Ηλίας Κικίλιας, Διευθυντής Ερευνών ΕΚΚΕ και Γεν. Διευθυντής του Ινστιτούτου του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων – ΙΝΣΕΤΕ, η Δάφνη Νικολίτσα, Επίκουρη Καθηγήτρια Οικονομικών του Πανεπιστημίου Κρήτης, ο Γιώργος Γατόπουλος, Επικεφαλής Τμήματος Διεθνών Μακροοικονομικών και Χρηματοοικονομικών ΙΟΒΕ, ενώ τη συζήτηση συντόνισε ο Νίκος Βέττας, Γεν. Διευθυντής του ΙΟΒΕ και καθηγητής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Διάγραμμα: Εκτίμηση πορείας επιλεγμένων δεικτών σε εναλλακτικό σενάριο χωρίς τις μεταρρυθμίσεις στην αγορά εργασίας του 2012

Πηγή: Εκτιμήσεις ερευνητών ΙΟΒΕ. **Σημείωση:** Το ποσοστό ανεργίας ορίζεται ως ο λόγος του αριθμού των ανέργων προς το εργατικό δυναμικό. Το Μοναδιαίο Κόστος Εργασίας ορίζεται ως η ονομαστική αμοιβή ανά μισθωτό στον επιχειρηματικό τομέα της οικονομίας (business economy) προς το πραγματικό ΑΕΠ ανά ώρα εργασίας.